

EESTI VABARIIGI VALITSUSE

JA

MOLDOVA VABARIIGI VALITSUSE

VAHELINE

INVESTEERINGUTE SOODUSTAMISE JA
VASTASTIKUSE KAITSE LEPING

Eesti Vabariigi valitsus ja Moldova Vabariigi valitsus (edaspidi *lepingupoole*),

soovides mõlema riigi hüvanguks tugevdada majanduskoostööd;

kavatsedes luua ühe lepingupoole investoritele soodsad investeerimistingimused teise lepingupoole territooriumil ja neid säilitada;

olles teadlikud, et lepingu alusel investeringute soodustamine ja kaitsmine aitab kaasa lepingupoole äritegevuse kasvule ja majanduse arengule,

on kokku leppinud järgmises.

ARTIKKEL 1

Mõisted

Lepingus kasutatakse järgmisi mõisteid.

1. *Investor* – ühe lepingupoole füüsiline või juriidiline isik, kes investeerib teise lepingupoole territooriumil:

- a) *füüsiline isik* – füüsiline isik, kes on lepingupoole õigusaktide kohaselt selle kodanik;
- b) *juriidiline isik* – üksus, mis on asutatud lepingupoole õigusaktide kohaselt ning mille registreeritud asukoht, juhatuse asukoht või peamine tegevuskoht on selle lepingupoole territooriumil.

2. *Investeering* – igat liiki vara, mille ühe lepingupoole investor on investeerinud teise lepingupoole territooriumil selle riigi õigusaktide kohaselt, esmajoones:

- a) vallas- ja kinnisvara ning muud asjaõigused, nagu hüpoteek, pant ja muud samalaadsed õigused;
- b) äriühingu osad, aktsiad ja teised äriühingus osalemise vormid ning võlakirjad;
- c) rahanõue või muu rahalist väärtust omav kohustuse täitmise nõue, mis on investeeringuga seotud;
- d) intellektuaalse ja tööstusomandi õigused, tehnoloogiline meetod, oskusteave ja firmaväärtus;
- e) seaduse, haldusakti või pädeva asutusega sõlmitud lepingu alusel antud majandus- või äritegevuse luba, sealhulgas luba otsida, kultiveerida, kaevandada või kasutada loodusvarasid.

Vara investeerimise või taasinvesteerimise vormi muutus ei mõjuta selle olemust investeeringuna, kui muutus on kooskõlas selle lepingupoole õigusaktidega, kelle territooriumil investeering on tehtud.

3. *Tulu* – investeringust saadav tulu, esmajoones kasum, dividendid, intressid, kapitalitulu, kasutustasu ning muud tasud.

4. *Territoorium* – geograafiline ala, mis hõlmab lepingupoole maismaaterritooriumi, maapõue, siseveed ning õhuruumi maismaa ja territoriaalvete kohal, mille üle on asjakohasel riigil suveräänne õigus ja jurisdiktsioon kooskõlas oma õigusaktidega ning rahvusvahelise õigusega.

ARTIKKEL 2

Investeeringute soodustamine ja lubamine

1. Lepingupool toetab teise lepingupoole investoreid oma territooriumil nii palju kui võimalik. Lepingupool lubab selliseid investeeringuid oma õigusaktide kohaselt.

2. Lepingupool, lubades oma territooriumil investeeringuid, tagab oma õigusaktide kohaselt investeeringuga seotud vajalikud load, litsentsid ja tehnilist, ärilist või asjaajamisabi käsitlevad lepingud.

3. Vajaduse korral annab lepingupool oma õigusaktide kohaselt välja load konsultantide ja teiste kvalifitseeritud töötajate tegevuseks, olenemata nende kodakondsusest.

ARTIKKEL 3

Kaitse

1. Lepingupool tagab oma territooriumil teise lepingupoole investori investeeringutele ausa ja õiglase kohtlemise ning täieliku kaitse ja julgeoleku. Igal juhul kohtleb lepingupool selliseid investeeringuid vähemalt sama soodsalt, kui on ette nähtud riigisisese ja rahvusvahelise õigusega.

2. Kumbki lepingupool ei takista ebamõistlike või diskrimineerivate meetmetega selliste investeeringute juhtimist, säilitamist, kasutamist ega müüki.

ARTIKKEL 4

Riiklik kohtlemine ja enamsoodustusrežiim

1. Lepingupool kohtleb oma territooriumil teise lepingupoole investori investeeringuid vähemalt sama soodsalt kui oma investori või mis tahes kolmanda riigi investori investeeringuid, võttes aluseks neist asjaomasele investorile soodsamad tingimused.

2. Lepingupool kohtleb oma territooriumil teise lepingupoole investorit investeeringu juhtimise, säilitamise, kasutamise või müügi puhul vähemalt sama soodsalt kui oma investorit või mis tahes kolmanda riigi investorit, võttes aluseks neist asjaomasele investorile soodsamad tingimused.

3. Lõikeid 1 ja 2 ei või tõlgendada lepingupoole kohustusena võimaldada teise lepingupoole investorile ja tema investeringutele samasugust kohtlemist, soodustusi või eesõigusi, nagu ta on andnud lähtuvalt praegusest või tulevases osalemisest olemasolevas või tulevases:

- a) vabakaubanduspiirkonnas, tolliliidus, majandusliidus, rahaliidus või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonis;
- b) rahvusvahelises lepingus või kokkuleppes, mis on kas täielikult või osaliselt seotud maksustamisega.

4. Avaliku turvalisuse ja korra tagamise või tervisekaitse meetmete võtmine ei tähenda käesoleva artikli tähenduses vähem soodsat kohtlemist.

ARTIKKEL 5 **Sundvõõrandamine**

1. Lepingupool natsionaliseerib või sundvõõrandab oma territooriumil teise lepingupoole investori investeringu või võtab muid samaväärseid meetmeid (edaspidi *sundvõõrandamine*) ainult üldistes huvides õiglase menetluse kohaselt, kõiki võrdselt koheldes ning kiire, piisava ja tõhusa hüvitise eest.

2. Hüvitise suurus peab vastama sundvõõrandatud investeringu turuväärtusele vahetult enne sundvõõrandamist või eelseisva sundvõõrandamise teatavaks saamist, kui see kuupäev on varasem (edaspidi *hindamiskuupäev*).

3. Turuväärtus määratakse vabalt konverteeritavas valuutas hindamiskuupäeva turukursiga. Hüvitus sisaldab turuintressimääraga viivist, mida arvutatakse makse aluseks oleva valuuta turukursi alusel sundvõõrandamise päevast kuni tegeliku maksepäevani. Hüvitus tuleb välja maksta viivitamata, see peab olema tegelikult realiseeritav ja vabalt ülekantav.

4. Investoril, keda sundvõõrandamine kahjustab, on õigus nõuda asja kiiret läbivaatamist, sealhulgas investeringu käesoleva artikli põhimõtete kohast hindamist ja hüvitamist, sundvõõrandamist läbi viiva lepingupoole kohtus või muus pädevas ja sõltumatus ametiasutuses kooskõlas selle lepingupoole õigusaktidega.

5. Kui lepingupool sundvõõrandab sellise äriühingu varad, mis on moodustatud tema territooriumi mis tahes osas kehtivate õigusaktide kohaselt ja milles teise lepingupoole investor on osanik, tagab lepingupool, et käesolevat artiklit kohaldatakse teise lepingupoole investorile kiire, piisava ja tõhusa hüvitise tagamiseks.

ARTIKKEL 6 **Kahju hüvitamine**

1. Kui teise lepingupoole territooriumil investeerinud investor kannab kahju seal toimuva sõja või muu relvakonflikti, hädaolukorra, revolutsiooni, mässu, rahvarahutuse või muu sellise sündmuse tõttu, peab teine lepingupool võimaldama talle vara tagastamisel, hüvitise maksmisel või muu lahenduse korral vähemalt sama soodsat kohtlemist kui oma investoritele või mis tahes kolmanda riigi investoritele, võttes aluseks neist asjaomasele investorile

soodsama. Asjakohased maksed tuleb teha viivitamata, need peavad olema tegelikult realiseeritavad ja vabalt ülekantavad.

2. Piiramata lõike 1 kohaldamist, tuleb lepingupoole investorile, kes selles lõikes loetletud sündmuse tõttu kannab teise lepingupoole territooriumil kahju, kuna relvajõud või ametiasutused on tema investeeringu täielikult või osaliselt:

- a) sundkasutusele võtnud;
- b) hävitanud, kui hetkeolukord seda tingimata ei nõudnud,

võimaldada vara tagastamine või mõlemal juhul kiire, piisav ja tõhus hüvitamine. Asjakohased maksed tuleb teha viivitamata, need peavad olema tegelikult realiseeritavad ja vabalt ülekantavad.

ARTIKKEL 7

Ülekanded

1. Lepingupool tagab, et teise lepingupoole investori investeeringuga seotud maksed võib pärast maksukohustuse täitmist vabalt üle kanda. Need ülekanded on esmajoones:

- a) algkapital ja lisasummad investeeringu säilitamiseks või suurendamiseks;
- b) artiklis 1 nimetatud tulu;
- c) investeeringuga seotud laenude tasumiseks vajalikud summad;
- d) artiklites 5 ja 6 ettenähtud hüvitised;
- e) investeeringu täielikust või osalisest müügist või likvideerimisest saadav tulu;
- f) töötasu ja muu tasu, mis makstakse investeeringuga seoses välismaalt palgatud töötajatele;
- g) investeerimisvaidluse lahendusest tulenevad maksed.

2. Lepingus nimetatud ülekandeid peab saama teha viivitusega, vabalt konverteeritavas valuutas ülekande kuupäeval kehtiva vahetuskursi alusel ja kooskõlas selle lepingupoole õigusaktidega, kelle territooriumil investeering on tehtud.

3. Käesolev artikkel ei takista lepingupoolel täitmast heas usus oma majandus- ja rahaliidu liikmesusest tulenevaid kohustusi.

ARTIKKEL 8

Muude reeglite kohaldamine

1. Kui lepingupoolte õigusaktid või lepingupooltevahelised olemasolevad või tulevased rahvusvahelised kohustused sisaldavad peale käesoleva lepingu kas üldisi või konkreetseid

sätteid, mille kohaselt teise lepingupoole investorile antakse käesolevas lepingus sätestatud soodsam kohtlemine, siis kehtivad investori jaoks soodsamad tingimused.

2. Leping ei mõjuta lepingus sätestatud soodsamaid tingimusi, mis üks lepingupool on andnud teise lepingupoole investorile.

ARTIKKEL 9 **Õiguste üleminek**

Kui lepingupool või tema määratud asutus teeb makse oma investorile teise lepingupoole territooriumil tehtud investeeringuga seotud kindlustuse, mitteärilise riski garantii või kindlustuslepingu alusel, tunnustab teine lepingupool, et selle investori õigused ja nõuded lähevad üle esimesele lepingupoolele või tema määratud asutusele ning esimesel lepingupoolel või tema määratud asutusel on õigus talle üleläänud õigusi teostada ja nõudeid täitmisele pöörata samas ulatuses kui algsel omanikul.

ARTIKKEL 10 **Lepingupoole vaidluste lahendamine**

1. Lepingupoole lahendavad lepingu tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlused võimalust mööda rahumeelselt diplomaatiliste kanalite kaudu.

2. Kui vaidlust ei ole võimalik lahendada kuue kuu jooksul alates läbivõtmise algusest, esitatakse vaidlus emma-kumma lepingupoole taotlusel lahendamiseks vahekohtule.

3. Vahekohus moodustatakse järgmiselt: kumbki lepingupool määrab ühe vahekohtuniku ja need kaks vahekohtunikku valivad esimehe, kes on kolmanda riigi kodanik. Vahekohtunikud määratakse kolme kuu jooksul ja esimees viie kuu jooksul alates kuupäevast, mil üks lepingupool on teatanud teisele lepingupoolele oma kavatsusest esitada vaidlus vahekohtusse.

4. Kui lõikes 3 nimetatud ajavahemike jooksul ei ole vajalikke määramisi tehtud, võib kumbki lepingupool paluda teha need Rahvusvahelise Kohtu esimehel, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Kui Rahvusvahelise Kohtu esimees on ühe või teise lepingupoole kodanik või ta ei saa muul põhjusel nimetatud ülesannet täita, palutakse vajalikud määramised teha Rahvusvahelise Kohtu aseesimehel. Kui Rahvusvahelise Kohtu aseesimees on ühe või teise lepingupoole kodanik või ka tema ei saa muul põhjusel nimetatud ülesandeid täita, palutakse vajalikud määramised teha Rahvusvahelise Kohtu kõige kauem ametis olnud liikmel, kes ei ole kummagi lepingupoole kodanik.

5. Vahekohus teeb otsuseid käesolevast lepingust lähtudes ja kooskõlas tildtunnustatud rahvusvahelise õiguse põhimõtetega.

6. Kui lepingupoole ei lepi kokku teisiti, kehtestab vahekohus ise menetluskorra.

7. Vahekohus teeb otsuse hääldenamusega ning see on lepingupoole suhtes lõplik ja siduv.

8. Kumbki lepingupool kannab enda määratud vahekohtu liikme kulud ning oma esindamisega seotud menetluskulud. Ülejäänud kulud, kaasa arvatud esimehega seotud kulud, kannavad mõlemad lepingupooled võrdses osades.

ARTIKKEL 11

Lepingupoole ja teise lepingupoole investorite vaidluste lahendamine

1. Kõik lepingupoole ja teise lepingupoole investori vaidlused, mis on seotud esimese lepingupoole territooriumil tehtud investeeringuga, lahendatakse võimalust mööda rahumeelsete konsultatsioonide ja läbirääkimiste teel.

2. Kui vaidlust ei saa lahendada rahumeelselt kuue kuu jooksul alates päevast, mil emb-kumb vaidluspool taotles rahumeelse lahenduse leidmist, võib investor vaidluse esitada kas:

- a) selle lepingupoole pädevale kohtule, kelle territooriumil investeering tehti;
- b) *ad hoc* vahekohtule, mis on moodustatud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjoni vahekohtueeskirjade kohaselt, või
- c) Rahvusvahelisele Investeeringuvaidluste Lahendamise Keskusele (*ICSID*), mis on moodustatud kooskõlas 18. märtsil 1965 Washingtonis allakirjutamiseks avatud riikide ja teiste riikide kodanike vaheliste investeerimisvaidluste lahendamise konventsiooniga, kui mõlemad lepingupooled on selle konventsiooni osalised. Niikaua kuni üks vaidluspool ei ole nimetatud konventsiooni osaline, lahendatakse vaidlus ICSIDi lepitus-, vahendus- ja uurimismenetluse kõrvalosakonna reegleid järgides.

Investori otsus esitada vaidlus lahendamiseks riigisisesele kohtule või punktide b ja c kohaselt vahekohtule on pöördumatu.

3. Vahekohus langetab otsuse:

- a) käesoleva lepingu ja lepingupoolte vahel kehtivate teiste lepingute alusel;
- b) rahvusvahelise õiguse üldtunnustatud põhimõtete ja reeglite alusel;
- c) selle lepingupoole õigusaktide, sealhulgas kollisiooninormide alusel, kelle territooriumil investeering tehti.

4. Lepingupooled nõustuvad vaidluste esitamisega lõike 2 punktides b ja c nimetatud rahvusvahelisele vahekohtule.

5. Vaidluses osalev lepingupool ei esita üheski vahekohtumenetluse või otsuse täitmise järgus vastuväidet selle kohta, et teiseks vaidluspooleks olev investor on garantii või kindlustuslepingu tulemusel juba saanud hüvitist kogu või osa kantud kahju eest.

6. Vahekohtu otsus on lõplik ja vaidluspooltele siduv. Mõlemad lepingupooled kohustuvad otsuse täide viima kooskõlas oma õigusaktidega.

ARTIKKEL 12
Lepingu kohaldamine

Lepingut kohaldatakse investeeringute suhtes, mis ühe lepingupoole investorid on õiguspäraselt teinud teise lepingupoole territooriumil nii enne kui ka pärast lepingu jõustumist. Lepingut ei kohaldata ühegi enne lepingu jõustumist tekkinud investeeringuvaidluse ega rahuldatud nõude suhtes.

ARTIKKEL 13
Jõustumine, kestus, muutmine ja lõpetamine

1. Lepingupoole teavitavad teineteist diplomaatiliste kanalite kaudu kirjalikult lepingu jõustumiseks vajalike põhiseaduslike nõuete täitmisest. Leping jõustub 30 päeva möödumisel kuupäevast, mil saadakse kätte viimane selline teade.
2. Leping jääb jõusse viieks aastaks. Seejärel pikeneb leping kümneaastaste ajavahemike kaupa, kui kumbki lepingupool ei ole kuus kuud enne ajavahemiku lõppemist teisele lepingupoolele kirjalikult teatanud oma kavatsusest leping lõpetada.
3. Kumbki lepingupool võib teha ettepaneku lepingu muutmiseks. Muudatused moodustavad lepingu lisaprotokolli. Protokoll jõustub lepingu jõustumiseks ettenähtud korra kohaselt.
4. Investeeringute suhtes, mis on tehtud enne lepingu lõppemise kuupäeva, kehtivad lepingu sätted edasi kümme aastat alates lepingu lõppemise kuupäevast.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad lepingule alla kirjutanud.

Koostatud 18. juunil 2010 Tallinnas kahes eksemplaris eesti, moldova ja inglise keeles; kõik kolm teksti on võrdselt autentseid. Erineva tõlgendamise korral lähtutakse ingliskeelsest tekstist.

EESTI VABARIIGI
VALITSUSE NIMEL

MOLDOVA VABARIIGI
VALITSUSE NIMEL

